

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **R. S.**

oskarżonego z art. 226§1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w 10 października 2023r.

skargi Prokuratury Rejonowej Poznań – Wilda w Poznaniu

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 5 lipca 2023r., sygn. akt XVII Ka 544/23, uchylającego wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2023r., sygn. akt VI K 938/22

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2023r., sygn. akt VI K 938/22, oskarżonego **R. S.** skazano za popełnienie czynu zakwalifikowanego z art. 226§1 k.k.

Orzeczenie to zaskarżył apelacją oskarżony.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 5 lipca 2023r., sygn. akt XVII Ka 544/23, uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Skargę od tego wyroku wywiódł prokurator. W skardze podniesiono zarzut naruszenia art. 437§2 *in fine* k.p.k. przez jego zastosowanie w niniejszej sprawie i błędne uznanie, że zachodzi bezwzględna przesłanka odwoławcza z art. 439§1 pkt. 10 k.p.k., albowiem konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości z udziałem obrońcy oskarżonego, w sytuacji, gdy nie zachodzi uzasadniona wątpliwość co do stanu zdrowia oskarżonego, skutkująca obligatoryjnym udziałem w postępowaniu obrońcy na podstawie art. 79§1 pkt 3 i 4 k.p.k.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu, jako Sądowi Odwoławczemu, do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 437§2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439§1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości.

Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a§3 k.p.k., w którym wymieniono podstawy tego środka zaskarżenia, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. lub też konieczne jest przeprowadzenie na nowo w całości przewodu sądowego (*vide*: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018r., sygn. akt I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017r., sygn. akt IV KS 6/16). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437§2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Jako powód uchylenia zaskarżonego wyroku Sąd Odwoławczy wskazał zachodzenie w niniejszej sprawie, już na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, wątpliwości co do poczytalności oskarżonego, co skutkowało również brakiem obrony obligatoryjnej – R. S. na tym etapie postępowania występował bez obrońcy.

Zauważyć jednak wypada, że w świetle zmian procedury karnej, które nastąpiły po 2015r., Sąd Odwoławczy może i powinien prowadzić postępowanie dowodowe i nie jest już ograniczony niemożnością prowadzenia dowodów „co do istoty sprawy”.

Z samej istoty czynu zarzucanego oskarżonemu i dokonanych w tej przestrzeni ustaleń faktycznych nie wynikały oczywiste wątpliwości co do poczytalności oskarżonego. Występował on samodzielnie w procesie prowadząc zborną i do obecnego etapu postępowania skuteczną obronę. Wskazywał, że leczy się w Poradni Zdrowia Psychicznego, lecz jest to związane z depresją, co wprost również nie oznacza niepoczytalności ewentualnego sprawcy.

W tej sytuacji, a zwłaszcza w świetle nowych dowodów – dokumentacja lekarska k. 154 – 168, to Sąd Odwoławczy winien podjąć działania w celu wyjaśnienia powziętych przezeń wątpliwości co do poczytalności oskarżonego. Dopiero zaś uzyskanie opinii sporządzonej przez biegłych psychiatrów, w zależności od wniosków w niej zawartych, pozwoli na dokonanie oceny, czy postępowanie prowadzone przed Sądem I instancji dotknięte jest uchybieniem o randze bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439§1 pkt 10 k.p.k.

Tymczasem uchylenie zaskarżonego wyroku bez przeprowadzenia dowodu mającego na celu ustalenie zdolności oskarżonego do rozpoznania znaczenia zarzucanego mu czynu i możliwości kierowania swoim postępowaniem w czasie popełnienia tego czynu, było decyzją przedwczesną.

Wszak na tym etapie postępowania wątpliwości co do poczytalności oskarżonego powziął Sąd Odwoławczy, a obecnie nie ma możliwości udzielenia, bez uzyskania stosownej opinii, odpowiedzi na pytanie na ile były one zasadne, a w konsekwencji, czy postępowanie przed Sądem Rejonowym dotknięte było bezwzględną przesłanką odwoławczą.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[SOP]

[a!]